

OBEC MARKUŠOVCE, Michalská 51, MARKUŠOVCE

Ing. Františka Šteinerová, hlavný kontrolór obce

Stanovisko hlavného kontrolóra k záverečnému účtu za rok 2012

Na základe ustanovenia § 18f, odst. 1 písmeno c, zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení zmien a doplnkov, VZN o kontrolnej činnosti, predkladám obecnému zastupiteľstvu stanovisko k záverečnému účtu obce za rok 2012.

Pri zaujatí stanoviska som vychádzala z platných zákonov a interných predpisov obce, z vykonaných kontrol a tiež z týchto dokumentov:

1. Záverečný účet Obce Markušovce za rok 2012 z 25. 4. 2013.
2. Návrh položkového rozpočtu Obce Markušovce na roky 2012-2014 schválený OZ dňa 13. 3. 2012
3. Zápisnica z 12. zasadnutia OZ konaného dňa 13. 3. 2012, kedy bol rozpočet na rok 2012 schválený
4. Návrh zmeny rozpočtu – rozpočtové opatrenia č. 1/2012 schválené uznesením č. 122,123,124
5. Zápisnica zo 16. zasadnutia OZ konaného 23. 10. 2012, kedy bola rozpočtové opatrenie schválené
6. Finančný výkaz o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy /zvlášť obce a zvlášť ZŠ s MŠ/ zostavený k 31. 12. 2012
7. Ročná závierka obce, vrátane ZŠsMŠ – súvaha, výkaz ziskov a strát, poznámky k 31.12.2012 + iné výkazy
9. Inventarizácia bankových účtov k 31. 12. 2012

1. FORMÁLNE NÁLEŽITOSTI

- Po skončení rozpočtového roka je obec v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, č. 583/2004, § 16, odst. 1, povinná údaje o rozpočtovom hospodárení súhrnne spracovať do záverečného účtu obce. **Túto povinnosť si Obec Markušovce splnila vypracovaním záverečného účtu dňa 25. apríla 2013.**

- Obec Markušovce nemá vypracované žiadne vlastné pravidlá týkajúce sa formy spracovania výsledkov hospodárenia za kalendárny rok. Formu spracovania výsledkov hospodárenia rieši čiastočne zákon o rozpočtových pravidlách verejnej správy, zákon o účtovníctve, usmernenia ministerstva financií zverejnené na ich internetovej stránke. Na základe vzoru p. Urbanovej, dlhoročnej audítorky, ktorá realizuje školenia týkajúce sa účtovníctva a rozpočtovníctva obcí a miest, bola pozmenená podoba záverečného účtu oproti minulým rokom.

- Návrh záverečného účtu je vypracovaný podľa zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 16, odst. 5. Opätovne za nepostačujúce považujem hodnotenie plnenia programov obce, ktoré je uvedené v bode 13 na strane 17 a 18 len vo finančnom vyjadrení ako čerpanie výdavkov podľa programového rozpočtu.

- Záverečný účet má byť podľa zákona o obecnom zriadení č. 369/1990 Zb, § 9, odst. 2, pred jeho schválením zverejnený najmenej 15 dní spôsobom v obci obvyklým, aby sa mohli k nemu obyvatelia obce vyjadriť. Návrh záverečného účtu Obce Markušovce za rok 2012 bol zverejnený /bez tabuliek o plnení rozpočtu/ na verejnej výveske obce dňa 30.4. 2013. Návrh záverečného účtu Obce Markušovce za rok 2012 bol v ten istý deň zverejnený aj na internetovej stránke Obce Markušovce, v časti výveska, tiež bez tabuliek o plnení rozpočtu. **Údaje o plnení rozpočtu majú byť v členení podľa § 10, odst. 3 na bežné, kapitálové a finančné operácie v súlade s rozpočtovou klasifikáciou. Zverejnený záverečný účet obsahuje iba vybrané či súhrnné ukazovatele, t.j. nie všetky položky rozpočtovej klasifikácie, ktoré boli schválené.**

- Návrh záverečného účtu obce má byť v zmysle § 16, odst. 12 zákona č. 583/2004 o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy prerokovaný najneskôr do šiestich mesiacov po uplynutí rozpočtového roka, t.j. do 30. 6. 2013. **Vzhľadom k tomu, že lehota na pripomienky uplynie 15. 5. 2013, je reálne, že prerokovanie návrhu záverečného účtu bude v stanovenej lehote dodržané.**

- Účtovná závierka obce má byť v zmysle zákona o účtovníctve, zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 16 ods. 3, a na základe zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov (§ 9 ods. 4) overená audítorom. Táto povinnosť bola splnená. Za rok 2012 bola účtovná závierka overená nezávislým audítorom p. Ing. Máriou Kyselovou, **Správa o jej overení nie je zatiaľ nikde zverejnená.** V zmysle platného VZN o kontrolnej činnosti č. 3/2011 v Obci Markušovce účinného od 29. 12. 2011, § 7, bodu 5, starosta obce po ukončení kontroly predkladá do 60 kalendárnych dní obecnému zastupiteľstvu správu, protokol alebo záznam z vykonanej kontroly alebo auditu Správy finančnej kontroly, NKÚ alebo iných kontrolných či auditujúcich orgánov, napr. ministerstiev, audítorov účtovníctva v zmysle obchodnej zmluvy na oboznámenie sa s výsledkami kontroly a zabezpečí ich zverejnenie na internetovej stránke obce. **K dispozícii mám iba list odporúčaní z 15. 4. 2013 na odstránenie zistených nedostatkov, s ktorým sa stotožňujem.**

- Údaje o plnení rozpočtu k 31. 12. 2012 uvedené na strane 10 záverečného účtu v časti 4. použitie prebytku /vysporiadanie schodku/ hospodárenia za rok 2012 sú v súlade s údajmi vo finančnom výkaze obce, ale **nie sú úplne v súlade s údajmi uvedenými vo finančnom výkaze ZŠsMŠ Markušovce, čím sa mení vykázaný hospodársky výsledok obce a tiež odvod do rezervného fondu /bližšie uvedená tabuľka č. 3/, keďže príjmy a výdavky ZšsMŠ sú súčasťou rozpočtu obce. Návrh záverečného účtu neobsahuje správne údaje o bežných výdavkoch školy a finančných operáciách, ktoré sú uvedené vo finančnom výkaze týkajúcom sa rozpočtového hospodárenia ZŠsMŠ k 31.12. 2012 pri zapájaní mimorozpočtových účtov.**

- Za nejasné považujem usporiadanie výsledku hospodárenia po odrátaní výsledku /schodku/finančných operácií. Tento údaj nie je nikde uvedený. Mala by to byť suma, ktorá je predmetom rezervného fondu a zároveň suma, ktorá zostane na účtoch a v pokladni obce k 31.12.2012 po odrátaní zostatkov z minulých rokov, mimorozpočtových účtov a nevyčerpaných účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo ŠR, rozpočtu EÚ alebo na základe osobitného predpisu, ktoré sa na účely tvorby peňažných fondov pri usporiadaní prebytku rozpočtu obce podľa § 10 ods. 3 písm. a) a b) z tohto prebytku vylučujú. Na základe výpočtov uvedených vo vecnej časti stanoviská tieto údaje nie sú totožné s údajmi uvedenými v návrhu záverečného účtu za rok 2012.

2. VECNÉ NÁLEŽITOSTI

Rozpočet za rok 2012

Rozpočet Obce Markušovce na rok 2012 bol schválený počas rozpočtového provizória /obdobie po 31. 12. , ak rozpočet obce na nasledujúci rozpočtový rok OZ neschváli/. Rozpočet na rok 2012 nebol v roku 2011 OZ predložený na rokovanie vôbec, čo svedčí o rezervách obce v rozpočtovom hospodárení, keďže v rozpočtovom provizóriu bola obec už viackrát za sebou. Rozpočet Obce Markušovce bol schválený ako prebytkový v sume 44.031,- Eur /rozdiel bežné a kapitálové príjmy – bežné a kapitálové výdaje bez finančných operácií/, ktorý bude použitý na krytie rozdielu finančných operácií, t.j. schodku v tej istej výške. Rozpočet na rok 2012 bol prijatý uznesením č.107/2012 na 12. zasadnutí obecného zastupiteľstva, ktoré sa konalo dňa 13 . 3. 2012. Jeho súčasťou boli aj celkové výdavky a príjmy za ZŠsMŠ /mimo vlastných príjmov, čo možno považovať za nedostatok pri jeho schvaľovaní, nakoľko ZŠsMŠ má vlastné príjmy už niekoľko rokov a tieto sú v zmysle zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, § 5, odst.1, písm.b /súčasťou príjmov rozpočtu obce/. Ich nezarátaním sa skresľuje plánovaný hospodársky výsledok obce celkom. Uznesením číslo 106/2012 bol schválený aj samostatný rozpočet ZŠsMŠ /výdavková časť/. Obecné zastupiteľstvo Obce Markušovce schválilo rozpočet na základe predloženého návrhu a niektorých zmien prednesených na rokovaní OZ. Jeho konečnú podobu uvádzam v tabuľke č.1.

Tabuľka č. 1 Schválený rozpočet na rok 2012 dňa 13.3. 2012 /plán/

v Eur

	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Spolu bez FO	FO	Spolu s FO
Príjmy obec	2086840	370500	2457340	7100	2464440
Výdavky obec	627110	543450	1170560	51131	1221691
Výdavky ZŠsMŠ	1242749	0	1242749	0	1242749
Rozdiel	216981	-172950	44031	-44031	0

Zdroj: Záverečný účet obce Markušovce za rok 2012, zápisnica OZ z 13.3.2012

V priebehu roka 2012 Obec Markušovce vykonala len jednu zmenu rozpočtu, napriek viacerým skutočnostiam:

- niektoré naplánované výdavky rozpočtu neboli dostatočné a boli prekročené
- obec i ZŠsMŠ mala vyššie príjmy, či už na základe zmlúv uzatvorených v roku 2012 alebo dohľadovacieho konania /školsťvo/.

Za nedostatok považujem skutočnosť, že 1. zmena bola schválená OZ 23. 10. 2012 bez toho, aby OZ malo k dispozícii údaje o skutočnom plnení rozpočtu k uvedenému dátumu alebo k inému, ktoré je uceleným obdobím. Obec takéto údaje má, keďže je povinná štvrtročne poskytovať tieto údaje štátu prostredníctvom daňového úradu. V priebehu roka 2012 nebolo plnenie rozpočtu predmetom rokovania obecného zastupiteľstva ani raz. OZ ako zastupiteľský orgán nevyužilo svoju právomoc meniť a dopĺňať body programu rokovania OZ s cieľom zistiť skutočný stav plnenia rozpočtu, či navrhnúť zmeny.

Obec Markušovce prijala v roku 2011 VZN o kontrolnej činnosti č. 3/2011. Podľa § 7, bod 3 starosta obce má zabezpečiť zverejňovanie plnenia rozpočtu minimálne raz za polrok do 60 dní po uplynutí polroka na internetovej stránke obce a v obecnom časopise /minimálne 1x do roka/ v rozsahu určenom obecným zastupiteľstvom so zachovaním archivácie minimálne za 5 rokov pozadu. Plnenie rozpočtu v podobe ako bolo schválené nebolo nikde zverejnené ani k 30. 6. 2012, ani k 31. 12. 2012. Rozpočet obce je základom finančného hospodárenia obce a jeho kontrola vyplýva orgánom obce tiež z ustanovení zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ale i zo zákona o obecnom zriadení. Starosta zodpovedá za chod obecného úradu, ale za chod obce zodpovedajú oba orgány obce – starosta, aj obecné zastupiteľstvo, ktoré boli volené ako manažment obce, ktoré majú právo rozhodovať o najdôležitejších otázkach v obci, ale majú aj povinnosť kontroly. Starosta ako výkonný orgán je povinný zabezpečiť výkon prijatých uznesení, ak ich podpísal a tiež výkon VZN, ktoré schválilo obecné zastupiteľstvo ako zastupiteľský orgán občanov obce.

V tabuľke č.2 uvádzam schválený rozpočet po 1.zmene. Jeho prijatím došlo k zvýšeniu celkových príjmov, aj celkových výdavkov a zároveň k zníženiu hospodárskeho výsledku obce – prebytku na sumu 34.398,- Eur, ktorý bol naplánovaný na použitie schodku finančných operácií, ktoré do výsledku hospodárenia nevstupujú.

Tabuľka č. 2 Schválený rozpočet na rok 2012 dňa 23.10. 2012 po 1.zmene /plán/

v Eur

	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Spolu bez FO	FO	Spolu s FO
Príjmy	2.086.611	370.500	2.457.111	8150	2.465.261
Výdavky obec	643.214	536.750	1.179.964	42.548	1.222.512
Výdavky ZŠ s MŠ	1.242.749	0	1.242.749	0	1.242.749
Rozdiel	200.648	-166.250	34.398	-34398	0

Zdroj: Záverečný účet obce Markušovce za rok 2012, zápisnica OZ z 23.10.2012

Zhodnotenie súhrnných ukazovateľov rozpočtu

Z dôvodu prehľadnosti v tabuľke č. 3 uvádzam údaje týkajúce sa skutočného plnenia rozpočtu obce k 31. 12. 2012, vrátane príjmov a výdavkov jedinej rozpočtovej organizácie – ZŠsMŠ Markušovce. Údaje sú prevzaté z finančných výkazov o plnení rozpočtu obce a rozpočtu ZšsMŠ a sú uvedené bez FO, aj vrátane príjmových a výdavkových finančných operácií, keďže tieto sú súčasťou rozpočtu, ale nie sú súčasťou hospodárskeho výsledku, ktorý je predmetom rezervného fondu. Údaje nie sú úplne totožné s údajmi

uvedenými v záverečnom účte zverejnenom na výveske, keďže pri ich zadávaní došlo k chybe, preto aj výsledok hospodárenia je odlišný. Údaje o skutočnom plnení sú oproti záverečnému účtu uvedené v celých eurách. Súčasťou skutočného plnenia rozpočtu ZŠsMŠ sú aj vlastné príjmy a tiež finančné operácie. Rozdiel finančných operácií je schodkový aj v prípade obce, aj v prípade ZšsMŠ a o túto sumu sa znižuje prebytok hospodárenia obce, nakoľko tieto finančné prostriedky boli už v roku 2012 použité. Nie je jasné, z čoho bol financovaný rozdiel finančných operácií ZšsMŠ-schodok -217,- Eur, keďže takýto výdavok nebol naplánovaný.

Tabuľka č. 3 Skutočné plnenie rozpočtu obce podľa finančných výkazov k 31. 12. 2012					v Eur
Rozpočet	Bežné	Kapitálové	Spolu bez FO	Finančné operácie	Spolu s FO
Príjmy obec	2052959	361077	2414036	4481	2418517
Výdavky obec	461251	450127	911378	43024	954402
HV obce bez ZŠ	1591708	-89050	1502658	-38543	1464115
Príjmy vlastné ZŠ s MŠ	12782	0	12782	115174	127956
Výdavky ZŠ s MŠ	1237044	0	1237044	115391	1352435
HV obce so ZŠ s MŠ	367446	-89050	278396	-38760	239636

Zdroj: Finančný výkaz o plnení rozpočtu subjektu verejnej správy /obce+ZŠ s MŠ/ k 31.12.2012

Ako vyplýva z uvedenej tabuľky č. 3, predmetom rezervného fondu by mala byť suma 239.636,- Eur znížená o nepoužité prostriedky poskytnuté zo ŠR. Podľa údajov uvedených v záverečnom účte je to suma 3.846,63 Eur, ktorú obec dostala ako kapitálový príjem – dotáciu na vysporiadanie územného plánu od Ministerstva dopravy SR v sume 4.776,- Eur /časť dotácie už bola vyčerpaná v roku 2012, suma 3.846,63 Eur predstavuje zostatok nevyčerpanej dotácie/. **Predmetom rezervného fondu by teda mala byť suma 235.789,37 Eur, ktorá je reálnejšia a viac sa približuje zostatku na účtoch v banke a hotovosti k 31.12.2012 po odrátaní zostatkov z minulých rokov a mimorozpočtových účtov**, t.j. rezervného fondu /99.582,33 Eur/, sociálneho fondu /774,85 Eur/, fondu opráv a údržby /2.145,21 Eur/, finančnej zábezpeky /50.414,43 Eur/ a dotácie /3.846,63 Eur/. **Rozdiel stavu peňažných prostriedkov obce k 31. 12. 2012 a zostatku vyššie uvedených účtov je suma 232.318,61 Eur/389.082,06-156.763,45/**, čo však tiež nie je presná suma, ako vychádza podľa výpočtu. Pri správnom zúčtovaní sa obe sumy musia rovnať a preto je otázne, aká suma je predmetom odvodu do rezervného fondu obce za rok 2012. Na dotačnom účte by mal byť okrem uvedenej sumy aj zostatok daru od TIPOSU, ktorý nebol celý vyčerpaný a ktorý je možné čerpať len na rekonštrukciu Ošustovca. Podľa finančného vysporiadania voči iným subjektom verejnej správy i iným právnickým osobám uvedeného v záverečnom účte, obec okrem vyššie uvedenej dotácie vyčerpala všetky poskytnuté dotácie v roku 2012 a nemusí tak vracieť žiadne iné nevyčerpané finančné prostriedky. Na základe finančného vysporiadania vyplýva, že u obce nastala opačná situácia, ktorú zákon nerieši, t.j. ZŠsMŠ nevyčerpala všetky poskytnuté finančné prostriedky a rozdiel 4.856,56 Eur musí vrátiť obci, keďže tak neurobila do 31.12. 2012. V prípade aktivačných prác bola vyčerpaná vyššia suma, ako bola skutočne poskytnutá.

Na základe rozboru plnenia príjmov za rok 2012 uvedených v záverečnom účte, z jednotlivých kategórií príjmov sa najlepšie podarilo splniť nedaňové príjmy– na 102,37 %, za nimi nasledujú kapitálové príjmy – 97,46 % a daňové príjmy – 93,63 % /799.362,09 Eur/. Celková suma bežných grantov a transférov sa z predloženého záverečného účtu nedá zistiť, pritom tieto predstavujú najväčšiu skupinu z bežných príjmov . Z poznámok k 31. 12. 2012 bolo zistené, že bežné granty a transféry obce, vrátane ZŠsMŠ za rok 2012 predstavovali sumu 1.142.212,40 Eur, kým v roku 2011 sumu 1.149.216,66 Eur. Kapitálové granty a transféry v roku 2012 obec získala v sume 355.609,39 Eur. V porovnaní s rokom 2011 je to viac, skutočnosť k 31.12. 2011 bola 89.375,91 Eur.

Z daňových príjmov /skupina 100/ najvyššie príjmy tvoril výnos z podielových daní FO od štátu, na ktorý obec nemá žiaden dosah a s dosiahnutím ktorého nemá obec žiadne alebo len minimálne výdavky. Vývoj

podielových daní od roku 2007 je uvedený v tabuľke č.5 pre porovnanie s predchádzajúcimi rokmi. Ako z danej tabuľky vyplýva, v roku 2012 Obec Markušovce dostala na podielových daniach 701.417,- Eur, čo je vo finančnom vyjadrení v porovnaní s predchádzajúcimi rokmi najviac. V percentuálnom vyjadrení oproti plánu skutočnosť plnenia bola v roku 2012 najnižšia – len 94,78 %. Ich výška závisí najmä od vývoja v štáte, daňovej politiky počtu nezamestnaných, ale tiež od počtu obyvateľstva a jeho štruktúry v obci, ktoré sa každý rok menia, od nadmorskej výšky a pod.

Tabuľka č. 5: Vývoj podielových daní v Obci Markušovce za roky 2007-2012 v Eur

Rok	Plán	Skutočnosť	% plnenia
2012	740.075	701.417	94,78%
2011	645.239	620.006	96,10%
2010	520.000	528.354	101,61%
2009	627.363	637.811	101,67 %
2008	630.884	662.650	105,04%
2007	557.658	554.106	99,36%

Zdroj: Finančné výkazy obce za roky 2007-2012

Porovnanie plánovaných a skutočných príjmov a výdavkov obce, vrátane príjmov a výdavkov ZŠ s MŠ Markušovce, ktoré sú súčasťou rozpočtu Obce Markušovce uvádzam v tabuľke č.4. Súčasťou tabuľky je aj porovnanie plánovaného a skutočne dosiahnutého hospodárskeho výsledku bez finančných operácií.

Tab. č.4 Porovnanie plánovaných a skutočných príjmov a výdavkov obce, vrátane ZŠ s MŠ za rok 2012 v Eur

Obec+ZŠ Markušovce	Bežné príjmy	Kapitálové príjmy	Príjmy spolu bez FO
Plán	2086611	370500	2457111
Skutočnosť	*2065741	361077	2426818
Rozdiel skutočnosť oproti plánu	-20870	-9423	-30293
VÝDAVKY, v tom aj ZŠ	Bežné výdavky	Kapitálové výdavky	Výdavky spolu
Plán	1885963	536750	2422713
Skutočnosť	1698295	450127	2148422
Rozdiel skutočnosť oproti plánu	-187668	-86623	-274291
Hospodársky výsledok /bez FO/	Bežný rozpočet	Kapitálový rozpočet	Hospodársky výsledok celkom /bez FO/
Plán	+200648	-166250	+34398
Skutočnosť	+367446	-89050	+278396
Rozdiel skutočnosť oproti plánu	+166798	+77200	+243998
Finančné operácie, V tom aj ZŠsMŠ	Príjmové FO	Výdavkové FO	Hospodársky výsledok len FO
Plán	**8150	42548	-34398
Skutočnosť	119655	158415	-38760
Rozdiel skutočnosť oproti plánu	+111505	115867	+4362

Zdroj: finančné výkazy o plnení rozpočtu obce i ZŠsMŠ Markušovce k 31. 12. 2012

* príjmy sú vrátane príjmov ZšsMŠ /pri schválení rozpočtu neboli zarátané k príjmom obce/

** finančné operácie v pláne boli len obecné /bez ZŠsMŠ/

Z uvedených údajov v tab. č. 4 vyplýva, že skutočné príjmy celkom, t.j. vrátane príjmov ZšsMŠ boli oproti plánu nižšie o 30.293,- Eur, a to z dôvodu nižších bežných príjmov /nižšie o 20.870,- Eur/ i kapitálových príjmov /nižšie o 9.423,- Eur/. V plánovaných príjmoch sa pritom nenachádzajú vlastné rozpočtované príjmy školy, ani zvýšené príjmy na prenesený výkon štátnej správy v oblasti školstva

vychádzajúce zo zvýšeného počtu žiakov v novom školskom roku, t.j. od septembra 2012 a tiež kapitálové príjmy týkajúce sa dotácie z Ministerstva dopravy SR na územný plán, čím skutočnosť plnenia vyšla priaznivejšie, ako bolo naplánované. V skutočnosti by bol rozdiel plnenia vyšší.

Z dôvodu nedostatku finančných prostriedkov na strane príjmov došlo i k nižším bežným, aj kapitálovým výdavkom, celkom o 274.291,- Eur. Z toho bežné výdavky boli nižšie o 187.668,- Eur a kapitálové o 86.623,- Eur. Naplánovaný HV bežného rozpočtu za rok 2012 bol v skutočnosti vyšší o 166.798,- Eur, naplánovaný HV kapitálového rozpočtu bol taktiež vyšší o 77.200,- Eur, celkový naplánovaný rozpočet bez finančných operácií bol z toho dôvodu prekročený o 243.998,- Eur a predstavoval prebytok 243.998,- Eur. Na jednej strane je chválihodné, že Obec Markušovce skončila svoje rozpočtové hospodárenie s tak vysokým prebytkom, na druhej strane je potrebné zvážiť, či šetrenie výdavkov nešlo na úkor znížených funkcií orgánov obce, znížených a neúplných služieb voči občanom Markušoviec. Cieľom rozpočtového hospodárenia bol podľa plánu po 1. zmene rozpočtu prebytok vo výške 34.398,- Eur /bez finančných operácií/, s finančnými operáciami sa plánoval výsledok 0. Keďže chýba hodnotiacia správa programového rozpočtu, nedá sa zhodnotiť, ktoré ciele sa splnili a ktoré nie. Z rozboru bežných výdavkov uvedených v záverečnom účte vyplýva, že z jednotlivých oblastí najnižšie plnenie vykazujú vysielacie a vydavateľské služby – len 4,60 % plnenie oproti plánu, čo aj podľa môjho názoru je jedna z oblastí, ktoré je do budúcnosti potrebné viacej posilniť, aby občania Markušoviec mali informácie včas, a aj dostatok. Za slabé a neskoré považujem najmä informácie týkajúce sa skutočnej finančnej situácie obce a majetku obce.

Napriek šetreniu, z rozboru bežných výdavkov rozpočtu obce tiež vyplýva, že došlo k prekročeniu výdavkov v oblasti nakladania s odpadmi /106,04 %/ a v oblasti poskytovania ďalších dávok sociálneho zabezpečenia /111,84 Eur/. Pri dôsledne vykonávanej predbežnej finančnej kontrole k takémuto javu nemalo vôbec dôjsť. Použitím vyšších výdavkov ako boli naplánované obec porušila finančnú disciplínu. Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy č. 583/2004 Z.z., 12, odst. 2 obce majú hospodáriť s rozpočtovými prostriedkami podľa schváleného rozpočtu a počas roka kontrolovať hospodárenie s rozpočtovými prostriedkami. Za nedostatok považujem skutočnosť, že aj napriek prijatému uzneseniu č.108/2012, ktorým OZ schválilo starostovi obce Markušovce právomoc upravovať schválený rozpočet na rok 2012 o 10 % v priebehu celého rozpočtového roka rozpočtovým opatrením v zmysle § 14, odst.2, bod a/ zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, t.j. k presunu rozpočtovaných prostriedkov v rámci schváleného rozpočtu, pričom sa nemenia celkové príjmy a celkové výdavky s výnimkou výdavkov na mzdy a odvody s nimi spojené a kapitálových výdavkov, táto právomoc starostu nebola v priebehu roka vôbec využitá. Dané uznesenie bolo prijaté aj z dôvodu, aby sa rozhodovanie v rozpočtovej oblasti zpružnilo a aby k prekračovaniu výdavkov nedochádzalo.

Podľa § 14, odst.1 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, zmeny rozpočtu vrátane zmeny programov schvaľuje orgán obce príslušný podľa osobitných predpisov /zákon o obecnom zriadení-obecné zastupiteľstvo alebo na základe uznesenia starosta obce/, s výnimkou účelovo určených prostriedkov poskytnutých zo štátneho rozpočtu, z Európskej únie a iných prostriedkov zo zahraničia poskytnutých na konkrétny účel, z rozpočtu iného subjektu verejnej správy a darov, ak darca určí účel daru. Podľa § 14, odst.2 vyššie uvedeného zákona, príslušný orgán obce vykonáva zmeny rozpočtu v priebehu rozpočtového roka rozpočtovými opatreniami. Za nedostatok rozpočtového hospodárenia považujem tiež skutočnosť, že obecnému zastupiteľstvu nebola predložená zmena rozpočtu po zistenej chybe pri schvaľovaní rozpočtového opatrenia týkajúceho sa príjmov a výdavkov projektu „V škole ako doma“ z dôvodu vyšších príjmov, ale aj vyšších výdavkov a tiež, že nedošlo k zmene rozpočtu školy, ale aj obce z dôvodu vyšších príjmov a vyšších výdavkov na prenesený výkon štátnej správy /základné školstvo/. Nie všetky príjmy boli účelovo určené. Nezaradením všetkých známych príjmov a výdavkov do plánu rozpočtu sa skresľujú údaje pri ich porovnaní so skutočnosťou a tiež dochádza k porušeniu finančnej disciplíny, nakoľko dochádza k vyššiemu čerpaniu výdavkov, aj keď sú vyššie príjmy, ale bez vedomia orgánu, ktorý o rozpočte rozhoduje /obecné zastupiteľstvo/.

Problémom pri rozpočtovom hospodárení naďalej zostáva správne zúčtovanie príjmových a výdavkových finančných operácií, cez ktoré sa do rozpočtu zapájajú mimorozpočtové zdroje. Novinkou od roku 2012 je uplatňovanie finančných operácií aj u rozpočtovej organizácie – ZŠsMŠ, ktorá na osobitných účtoch mimo rozpočtu vedie príjmy a výdavky za stravu /nie všetky/. Pri schvaľovaní rozpočtu príjmové a výdavkové finančné operácie neboli v prípade školy naplánované žiadne. Z toho dôvodu pri porovnaní plánu so skutočnosťou boli celkové finančné operácie vyššie aj v prípade príjmu, aj v prípade výdavku oproti plánu

nižšie o 1.404,- Eur a výdavkové finančné operácie boli v skutočnosti vyššie o 257,- Eur. Rozdiel príjmov a výdavkov finančných operácií predstavuje schodok -38.760,- Eur. Tento bol krytý z prebytku hospodárenia bežného a kapitálového rozpočtu v prípade obce, v prípade školy asi z bežných výdavkov.

Zhodnotenie rozpočtu ZŠ s MŠ

Rozpočet ZŠsMŠ ako rozpočtovej organizácie obce je súčasťou rozpočtu obce. Základ príjmov ZŠsMŠ tvorili granty a dotácie od štátu, ktoré sú uvedené v záverečnom účte pri bežných príjmoch obce, bez ich porovnania s plánom. **S akou celkovou sumou príjmov disponovala ZŠsMŠ nie je sumárne uvedené v žiadnom zo zverejnených materiálov.** Na základe prvotného oznámenia Krajského školského úradu z januára 2012, ktorým bola obci oznámená výška normatívnych a nenormatívnych finančných prostriedkov na prenesené kompetencie pre školu a na výchovu a vzdelávanie pre materskú školu v sume 887.348,- Eur celkom a posledného oznámenia z 9. 11. 2012, došlo v priebehu roka k zvýšeniu príjmov na školstvo o 23.144,- Eur, t.j. na sumu 910.492,20 Eur. Táto suma nebola predmetom zmeny rozpočtu ani na strane príjmov, ani na strane výdavkov, hoci do konca kalendárneho roka bolo času dost.

Podľa údajov plnenia rozpočtu príjmov na prenesené kompetencie normatívne od KŠÚ prišli vyššie o 15.627,- Eur, čo je v skutočnosti suma 852.626,- Eur /plnenie na 101,87% oproti plánu/. Na vzdelávacie poukazy dostala ZŠsMŠ menej o 121,80 Eur, celkom 17.133,20 Eur, čo je plnenie na 99,3 %. Rovnaké príjmy ako plánované predstavovali príjmy na odchodné v sume 1.837,- Eur. Súčasťou príjmov ZŠsMŠ bola aj dotácia od KŠÚ pre materské školy /najstarších žiakov/ v sume 2463,- Eur, ktorá oproti plánu bola nižšia o 95,- Eur. Nižšie ako plánované boli aj transfery na žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia o 1.167,- Eur. Plánovaná suma bola 37.600,- Eur, skutočnosť 36.433,- Eur. Súčasťou príjmov ZŠsMŠ bola aj časť dotácie na stravu a školské potreby. Stravné pre deti v hmotnej núdzi ZŠ predstavovalo sumu 113.782,05 Eur a pre deti v hmotnej núdzi návštevujúce MŠ 932,40 Eur. Na školské potreby pre deti v HN pre deti ZŠ bola daná dotácia v sume 19.886,80 Eur a pre deti MŠ 83,- Eur. Na originálne kompetencie obec zaslala ZŠsMŠ v priebehu roka 2012 z podielových daní 175.612,- Eur, časť z nich ZŠsMŠ nevyčerpala a ani nevrátila v stanovenej lehote, t.j. do konca roka 2012. Túto povinnosť si musí splniť v roku 2013. Podľa finančného výkazu ZŠsMŠ v priebehu roka 2012 získala aj vlastné príjmy vo výške 12.782,44 Eur a do rozpočtu boli zapojené aj mimorozpočtové zdroje vedené na samostatnom účte školskej jedálne, t. j. príjmy od zamestnancov za stravu, od rodičov detí v MŠ a tiež niektorých žiakov ZŠ /5-9 ročníky/.

Okrem toho ZŠsMŠ disponovala s transférmi od Ministerstva školstva týkajúcimi sa projektu „V škole ako doma“, kde oproti plánu sume 15.819,- Eur /zostatok projektu pre rok 2012/ bolo ZŠsMŠ na tento projekt zaslaných spolu 47.552,07 Eur ako refundácia výdavkov pravdepodobne aj za rok 2011. Na základe uvedeného sa dá usudzovať, že v minulom roku boli niektoré výdavky týkajúce sa projektu uhrádzané aj z obecných financií určených na originálne kompetencie, alebo z finančných prostriedkov určených na prenesený výkon. Väčšia časť z nich bola minutá bez toho, aby o tom rozhodlo OZ. Spoluúčasť obce mala byť v sume 833,- Eur. Podľa tabuliek plnenia rozpočtu ZšsMŠ k 31. 12. 2012 spoluúčasť obce predstavovala sumu 1822,- Eur. ZŠsMŠ disponovala v roku 2012 aj so sumou 3 372,28 Eur, ktoré jej boli poskytnuté ako dotácia na vzdelávanie pedagogických zamestnancov v projekte realizovanom prostredníctvom metodologického centra. Táto suma nebola predmetom schvaľovania ani v marci, ani pri jej zmene, napriek podpísanej zmluve.

Plnenie výdavkov na školstvo je uvedené v záverečnom účte v časti 3, v bode 4 pri rozbere čerpania výdavkov za rok 2012, výdavky rozpočtových organizácií. Z porovnania plánovaných a skutočných výdavkov vyplýva, že mzdové prostriedky boli prekročené v prenesených aj originálnych kompetenciách. K prekročeniu výdavkov došlo aj pri tovaroch a službách u prenesených položiek bez toho, aby o zmene rozhodlo OZ. Podobne je to aj u niektorých výdavkov z originálnych kompetencií /vid' plnenie položkového rozpočtu v tabuľkách/.

Na tzv. originálne kompetencie /materská škôlka, školská družina, školská jedáleň/ bolo v rozpočte ZŠsMŠ plánovaných 189.920,- Eur, skutočne výdavky predstavovali sumu 181.401,- Eur, čo je 95,51 % plnenie.

Za problematické naďalej považujem zapájanie mimorozpočtových účtov do rozpočtu, ktoré sa realizuje cez

finančné operácie /týka sa napr. príjmov a výdavkov za stravu, sociálny fond a iné/.

Tab. č. 6 Porovnanie skutočných príjmov a výdavkov rozpočtu Obce Markušovce za roky 2010,2011, 2012 v Eur

Kategoría OBEC	Príjmy obce /bez ZŠ s MŠ/			Výdavky obce /bez ZŠ s MŠ/		
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Bežné	2.086.508	1.999.330	2.052.959	703.362	560.024	461.251
Kapitálové	1.024.020	91.722	361.077	202.437	135.981	450.127
Spolu bez fin. operácii	3.110.528	2.091.052	2.414.036	905.799	696.005	911.378
Fin.operácie	154.742	37.138	4.481	1.108.036	115.662	43.024
Spolu s finančnými operáciami	3.265.270	2.128.190	2.418.517	2.013.835	811.667	954.402
ZŠsMŠ	Príjmy ZŠ s MŠ			Výdavky ZŠ s MŠ		
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Bežné	10.711	2.465	12.782	1.170.503	1.122.854	1.237.044
Kapitálové	0	0	0	5.753	0	0
Spolu bez FO	10.711	2.465	12.782	1.176.256	1.122.854	1.237.044
Fin.operácie	0	0	115.174	0	0	115.391
Spolu s finančnými operáciami	10.711	2.465	127.956	1.176.256	1.122.854	1.352.435
	Príjmy obce +ZŠsMŠ/			Výdavky obce+ZŠsMŠ		
	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012	Rok 2010	Rok 2011	Rok 2012
Bežné	2.097.219	2.001.795	2.065.741	1.873.865	1.682.878	1.698.295
Kapitálové	1.024.020	91.722	361.077	208.190	135.981	450.127
Spolu bez fin. operácii	3.121.239	2.093.517	2.426.818	2.082.055	1.818.859	2.148.422
Fin.operácie	154.742	37.138	119.655	1.108.036	115.662	158.415
Spolu s finančnými operáciami	3.275.981	2.130.655	2.546.473	3.190.091	1.934.521	2.306.837

Zdroj: Finančné výkazy o plnení rozpočtu obce a ZŠsMŠ za rok 2010, 2011, 2012

Tab. č.7 Porovnanie hospodárskeho výsledku obce, vrátane ZŠsMŠ za roky 2010, 2011,2012

	Hospodársky výsledok /vrátane ZŠ s MŠ/		HV spolu bez FO	Rozdiel FO /príjmové- výdavkové/	HV spolu s finančnými operáciami
	bežný	kapitálový			
Rok 2010	223.354	815.830	+1.039.184	-953.294	+85.890
Rok 2011	318.917	-44.259	+274.658	-78.524	+196.134
Rok 2012	367.446	-89.050	+278.396	-38.760	+239.636

Zdroj: Stanovisko k záverečnému účtu za rok 2010,2011,2012

Celkové príjmy rozpočtu obce, vrátane príjmov ZšsMŠ a príjmových finančných operácií za rok 2012 tvorili sumu 2.546.473 Celkové výdavky rozpočtu obce s výdavkovými finančnými operáciami, t.j. so splátkami úverov, vrátane výdavkov ZšsMŠ a finančných operácií ZšsMŠ za rok boli 2.306.837,- Eur. Z toho výdavky ZšsMŠ predstavovali sumu 1.352.435,- Eur, čo v % vyjadrení je 58,63 podiel, čiže väčší ako polovica. Rozdiel celkových príjmov a celkových výdavkov je 239.636,- Eur /vid' tab. č. 7 porovnanie hospodárskeho výsledku obce, vrátane ZšsMŠ za roky 2010-2012 /. Porovnávanie celkových príjmov a výdavkov s predchádzajúcimi rokmi neuvádzam, nakoľko v roku 2010 a 2011 v plnení rozpočtu nie sú zahrnuté mimorozpočtové príjmy, ktoré sa vo finančných výkazoch o plnení rozpočtu nenachádzali.

Bilancia aktív a pasív

Zhodnotenie aktív a pasív má vychádzať z výkazu ročnej závierky zostavenej k 31. 12. 2012-súvahy. Niektoré údaje uvedené v záverečnom účte k 1.1.2012 nie sú úplne totožné s údajmi uvedenými v súvahe, čím sa mení porovnanie /aktíva - majetok spolu, zúčtovanie medzi subjektami VS, krátkodobé pohľadávky, pasíva - vlastné imanie a vlastné imanie a záväzky spolu/.

V zmysle ustanovení § 8 ods. 3 zákona č. 369/1990 Zb. o obecnom zriadení v znení neskorších predpisov sa majetok obce má zveľaďovať a zhodnocovať a vo svojej celkovej hodnote zásadne nezmenšený zachovať. Z bodu 6 záverečného účtu vyplýva, že ustanovenie zákona obec dodržiava, pretože oproti roku 2011 obec vykazuje v roku 2012 celkovo vyššie hodnoty. Podľa súvahy stav majetku k 1. 1. 2012 bol 8.121.756,- Eur a k 31. 12. 2012 8.411.948,- Eur, čo je nárast o 290.192,- Eur. V roku 2012 došlo k nárastu neobežného majetku, aj obežného majetku. Problematická naďalej ostáva inventarizácia pozemkov a účet 042-Obstaranie dlhodobého hmotného majetku, čo je kalkulačný účet obstarania investícií. Tento ešte stále obsahuje vysokú sumu nedokončeného, nezaradeného alebo rozostavaného majetku - 864.530,46 Eur, čo nesvedčí o správnom hospodárení obce. Rezervy má obec najmä v správnom oceňovaní, predovšetkým majetku vytvoreného vo vlastnej činnosti alebo činnosti vykonávanej obcou aj inou podnikateľskou organizáciou, či rozpočtovou organizáciou, kde dochádza k neúplnému vyčísleniu všetkých nákladov, najmä nepriamych, čím dochádza k podhodnoteniu majetku obce.

Prehľad o stave a vývoji dlhu

V zmysle § 16, odst.5, bod c/ záverečný účet má obsahovať aj údaje o stave a vývoji dlhu. Stav jednotlivých záväzkov obce k 31. 12. 2012 je uvedený podľa druhu v 7. bode záverečného účtu. Čiastočný vývoj záväzkov k 1.1.2012 a k 31. 12. 2012 je uvedený aj na strane pasív v bode 6 záverečného účtu. Tento stav po overení výsledkov inventarizácie a poznámok k uvedenému dátumu súhlasí so skutočnosťou. Pozitívne možno hodnotiť zníženie úverového zaťaženia obce. V tabuľke č.8 sú uvedené jednotlivé druhy úverov, ktoré Obec Markušovce mala k 31. 12. 2012 a k 31. 12. 2011. V priebehu roka došlo k splateniu úveru týkajúceho sa investičného nákupu rýpadla-nakladača nákladného auta v OTB Banke v sume 8.585,32 Eur. Obec Markušovce k 31. 12. 2012 vykazuje 1 bankový úver a 1 nebankový úver zo ŠFRB. Obe sa týkajú výstavby bytoviek. Ich splácanie je zabezpečené prostredníctvom výberu nájomného.

V zmysle § 17 zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, ktorý upravuje pravidlá používania návratných zdrojov financovania /teda úverov a pôžičiek/, podľa ods. 2 obce môžu použiť návratné zdroje financovania len na úhradu kapitálových výdavkov. Obec Markušovce použila všetky úvery na kapitálové výdavky.

K 31. 12. 2012 Obec Markušovce podľa súvahy vykazuje záväzky celkom v sume 870.533,74 Eur. Oproti roku 2011 je pokles celkových záväzkov o 4.081,26 Eur. Po lehote splatnosti obec naďalej vykazuje podľa poznámok záväzky voči firme ALLBUILD, s.r.o., Bratislava v sume 9.506,- Eur, ktoré si firma na základe kontroly rekonštrukcie školy neoprávnene zaúčtovala a k vzájomnému započítaniu záväzkov a pohľadávok nechce pristúpiť. Súhlasím s názorom audítorky, že neriešenie záväzku môže pre obec v budúcnosti predstavovať riziko.

Tabuľka č. 8 Stav úverov obce k 31. 12. 2011 a k 31. 12. 2012

Druh úveru	Charakter úveru	Mena	Úroková sadzba v %	Dátum splatnosti	Výška v Eur k 31.12.2011	Výška v Eur k 31.12. 2012	Popis zabezpečenia úveru
OTB-komunálny investičný	Investičný-nákup rýpadla-nakladača nákladné auto	Eur	3M+0,5%	25.6.2012	8.585,32	0	Bianko zmenka
OTP-komunálny investičný	Investičný-Jareček	Eur	3M+0,5%	25. 6. 2017	57.151,19	46.760,03	Bianko zmenka
ŠFRB-nebankový úver	Byty Školská	Eur	1 %	16.6.2035	641.373,00	617.345,56	
Spolu úvery					707.109,51	664.105,59	
Bez ŠFRV					65.736,51	46.760,03	

Zdroj: Poznámky Obce Markušovce k 31. 12. 2011 a k 31. 12.2012 a návrh záverečného účtu za rok 2012

Podnikateľská činnosť

Podľa bodu 10. záverečného účtu obec nevykonáva podnikateľskú činnosť. Po kontrole v živnostenskom registri Obec Markušovce má v živnostenskom registri zapísaných 14 činností. Je potrebné zvážiť, ktoré činnosti obec vykonáva, pretože podnikateľská činnosť nemôže byť súčasťou rozpočtového hospodárenia a okrem potreby živnostenského oprávnenia sa na obec vzťahujú aj ďalšie povinnosti – účtovné, daňové a pod. Príjmy z podnikateľského oprávnenia nie sú oslobodené od dane a pri ich účtovaní sa nesleduje rozpočtová klasifikácia. Pri podnikateľskej činnosti obec nesmie vykazovať stratu. Za najzávažnejšie považujem prevádzkovanie verejných kanalizácií a prevádzkovanie verejných vodovodov II. Kategórie. Nesprávnym účtovaním obec podstupuje riziko pokút za nesprávne vedenie účtovníctva či nesplnenie si daňových povinností v budúcnosti.

Hodnotenie plnenia programov obce

Hodnotenie má byť v súlade s manuálom Ministerstva financií SR pre programové rozpočtovanie územnej samosprávy. Hodnotiacia správa má byť výsledkom naplnenia plánovaných cieľov, zámerov, merateľných ukazovateľov, ktoré obec prijala v čase schvaľovania rozpočtu. Tieto sú uvedené na internetovej stránke obce v časti C programový rozpočet-komentár. **Hodnotiacia správa programového rozpočtovania nebola vypracovaná ani k 30. 6., ani k 31. 12. 2012 . Túto povinnosť si obec neplní už štvrtý rok za sebou.**

Zmyslom programového rozpočtovania nebolo rozdeliť sledovanie výdavkov na ďalšie podrobnejšie členenie v rámci programov, podprogramov, projektov. To už spĺňa funkčná a ekonomická rozpočtová klasifikácia. Cieľom programového rozpočtovania bolo zistiť výsledky, čo sa za uvedené finančné prostriedky za rozpočtový rok v obci oproti plánu vykonalo. Programové rozpočtovanie slúži tiež pre porovnanie s minulými obdobiami, prípadné porovnanie s inými obcami, aby sa zistilo, či sú finančné prostriedky vynaložené hospodárne a efektívne, keďže sa jedná o verejné zdroje, t. j. zdroje nás všetkých.

3. Záver:

Na základe vyššie uvedených informácií, z dôvodu nedostatkov zistených v rozpočtovom hospodárení, nevykonávania zmien rozpočtu včas a orgánom na to určeným, z dôvodu porušenia finančnej disciplíny, z dôvodu nevykonávania monitorovania a hodnotenia programového rozpočtovania obce,

z dôvodu nerešpektovania ustanovení prijatého VZN o kontrolnej činnosti, z dôvodu nepredkladania písomných opatrení z vykonaných kontrol, moje odporúčanie pre rozhodnutie obecného zastupiteľstva pri prerokovaní záverečného účtu obce za rok 2012 je

celoročné hospodárenie sa schvaľuje s výhradami.

Podľa zákona o rozpočtových pravidlách územnej samosprávy, §16 ods. 11, ak sa záverečný účet schváli s výhradami, obecné zastupiteľstvo je povinné prijať opatrenia na nápravu nedostatkov.

Vystavil: Ing. Šteinerová Františka, hlavný kontrolór obce
V Markušovciach 14. 5. 2013